

A Kúria a személyesen eljáró felperesnek a dr.Stigrád Beatrix jogtanácsos által képviselt alperes ellen felmondás jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 35.M.638/2011. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 49.Mf.633.711/2013/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 49.Mf.633.711/2013/4. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja, egyebekben nem érinti.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - felhívásra - 13.480 (tizenháromezer-négyszáznolcvan) forint felülvizsgálati eljárási illeték-különbözetet.

I n d o k o l á s

A felperes a keresetében az alperes által közölt rendes felmondás jogellenességének megállapítását, ennek jogkövetkezményei alkalmazását, túlmunka díjazást, vagyoni és nem vagyoni kárai megtérítését kérte.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 35.M.638/2011/25. számú ítéletében megállapította, hogy az alperes 2011. január 24-én közölt rendes felmondással jogellenesen szüntette meg a felperes munkaviszonyát, amely az ítélet jogerőre emelkedése napjával szűnik meg. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek elmaradt munkabért és 2 havi átlagkeresetnek megfelelő átalánykárt, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Marasztalta az alperest a kereseti illetékekben és a felperes perköltségében, míg a felperest eljárási részilletékekben.

A felülvizsgálati eljárásban is irányadó tényállás szerint a felperes 2010. március 18-ától állt határozatlan idejű munkaviszonyban jogi főmunkatárs munkakörben az alperes alkalmazásában. Munkaviszonyát a munkáltató 2011. január 24-én rendes felmondással a jogi igazgatóságon történt átszervezésre, munkakörének megszűnésére hivatkozással szüntette meg. Az alperes 2011. május 2-án jogi előadó-jogi asszisztens munkakörben új munkavállalót alkalmazott.

Az elsőfokú bíróság - utalva az 1992. évi XXII. törvény (Mt.) 87. § (1) bekezdésére, és (tartalmilag) a 89. § (1) - (4) bekezdésére - a bizonyítás eredményeként megállapította, hogy a felmondás indoka nem valós és nem okszerű. A rendelkezésre álló iratokból kitűnően a felperes munkaköre, munkaköri feladatai ténylegesen nem szűntek meg. A felmondást követően felvett jogi előadó-jogi asszisztens jellemzően ugyanazon feladatokat végzi, mint a felperes, és a munkájukkal szemben is ugyanazon követelményeket támasztotta a munkáltató. A munkaköri leírások összevetése eredményeként az

elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes és az új munkavállaló munkaköre között nem tartalmi, hanem elnevezésbeli különbség van.

Nem fogadta el az alperes érvelését, miszerint a két munkakör jelentősen különbözik egymástól, azok szintje, illetve az azt betöltő munkavállaló szakmai tapasztalata, és ehhez kapcsolódóan a fizetése miatt. Kiemelte, hogy a végzett munkaköri feladatoknak van jelentősége az összevetéskor, nem pedig annak, hogy milyen tapasztalattal, hogyan látja el azokat a munkavállaló.

Alaptalannak találta a felperes hivatkozását, miszerint a munkáltató az együttműködési kötelezettségét, a jóhiszeműség, az egyenlő bánásmód, illetve a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményét megsértette, mert e körben a felperes a bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget.

A felmondás jogellenessége jogkövetkezményeit illetően részben találta alaposnak a felperes keresetét. Az elmaradt munkabér számításánál az alapul szolgáló átlagkeresetet bruttó 510.197 forint összegben vette figyelembe a megtérült jövedelem levonása mellett. Eltúlzottnak találta az Mt. 100. § (4) bekezdésére alapított 5 havi átlagkeresetnek megfelelő átalánytérítés iránti igényt azzal, hogy a felperes munkaviszonyának időtartama nem érte el az egy évet az alperesnél, azt követően 10 napon belül munkába állt, valamint értékelte a felperes életkorát is.

Alaptalannak ítélte a felperes vagyoni és nem vagyoni kártérítés iránti igényét is az Mt. 153. § (1) bekezdés, 174. § (1), (3), (4) bekezdés és a 177. § (1) és (2) bekezdés alapján.

A túlmunkadíj iránti keresetet az Mt. 147. § alapján bizonyítottság hiányában utasította el.

Az ítélet ellen az alperes a kereset teljes elutasítása iránt fellebbezett.

A felperes a csatlakozó fellebbezésében az elmaradt munkabér és az átalánykár számításánál alapul vett átlagkereset összegére, az átalánykár mértékére, valamint a túlmunkadíj igénye elutasítására vonatkozó rendelkezés megváltoztatását kérte. Sérelmezte továbbá az egyenlő bánásmód követelményének megsértésével kapcsolatos, a felmondás jogellenességét megalapozó érvelését elutasító elsőfokú ítéleti rendelkezést.

A Fővárosi Törvényszék 49.Mf.633.711/2013/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezett részében részben megváltoztatta. A felmondás jogellenességét megállapító rendelkezést azzal hagyta helyben, hogy a felperes munkaviszonya az alperesnél 2013. szeptember 11-én szűnt meg. Az elmaradt munkabér és az átalánytérítés összegét, valamint az alperest terhelő elsőfokú eljárási részilletéket felemelte, a felperest terhelő elsőfokú eljárási részilletéket leszállította.

A másodfokú bíróság az alperes fellebbezését alaptalannak, a felperes csatlakozó fellebbezését részben alaposnak találta.

Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a felmondás jogszerűsége tárgyában a szükséges bizonyítást lefolytatta, annak alapján a

tényállást helyesen állapította meg, és helytálló a levont jogkövetkeztetése is. Ezért a jogalap tekintetében az elsőfokú ítéletet a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján helyes indokaira is tekintettel helybenhagyta.

Utalt arra, hogy az alperes megalapozatlanul állította a bizonyítékok téves értékelését. Nem fogadható el az érvelése, miszerint az általa csatolt szervezeti ábra egyértelműen alátámasztotta, hogy az átszervezés okirati bizonyítékkal dokumentáltan lezajlott. A csatolt ábrák okiratnak - aláírás, keltezés és hitelesítés hiányában - nem tekinthetők, ezért legfeljebb az alperes előadásaként vehetők figyelembe.

Az alperes nem vitatta, hogy az átszervezés kizárólag a felperes által betöltött munkakört érintette, és előadta, hogy arról dokumentált vezetőségi határozat nem született. Nem tudott a másodfokú eljárásban arról nyilatkozni, hogy a szervezeti és működési szabályzatban a szervezeti változás átvezetése megtörtént-e.

A bizonyítás kötelezettsége az Mt. 89. § (2) bekezdés értelmében az alperest terhelte a felmondási ok valóságát és okszerűségét illetően, ezért - mivel a felperes a csatolt szervezeti ábrák hitelességét a per során vitatta - az alperesnek kellett volna ezzel szemben kétséget kizáró módon (például az SzMSz hiteles kiadmányának becsatolásával) a szervezeti változást igazolnia.

Az elsőfokú bíróság helytállóan alkalmazta az MK. 95. számú állásfoglalást, mert a munkakör megszűnésével és új munkakör létesítésével járó átszervezés esetén nem a munkaköri megnevezésnek, hanem annak van döntő jelentősége, hogy az új munkakör a feladatok alapul vételével megfelel-e a munkavállaló korábbi munkakörének. Az elsőfokú bíróság ítélete a bírói gyakorlaton alapul.

A felperes a csatlakozó fellebbezésében helytállóan hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság az egyenlő bánásmód követelményének megsértése körében a bizonyítási kötelezettségét a 2003. évi CXXV. törvény 19. §-ban foglaltakkal ellentétesen állapította meg, és az erről adott tájékoztatása is téves. Ennek azonban a másodfokú eljárásban már nem volt jelentősége, mert a felmondás jogellenességét a törvényszék a felperes keresetében elsődlegesen hivatkozott okból állapította meg.

A felperes alappal sérelmezte az átlagkeresete összegének megállapítását is az Mt. 152. § (3) bekezdésére tekintettel, az helyesen havi bruttó 523.900 forint. Ezért a felperes részére járó elmaradt munkabért és átalánytérítést ezzel az összeggel kell számítani.

Az elsőfokú bíróság nem értékelte teljes körűen az Mt. 100. § (4) bekezdése szerint az eset összes körülményét, az alperesi jogsértés és annak felperesre nézve hátrányos következményei súlyát, és eltúlzottan alacsony mértékben, a törvényi minimumban fogadta el a felperes ezen igényét. A másodfokú bíróság mérlegelve a felperes által említett körülményeket (azt, hogy az első gyermeke küszöbön

álló megszületésére tekintettel a felmondás különösen súlyos hátrányt okozott neki és a családjának; hogy az alperesi jogsértés súlyát nem csökkenti azon tény, hogy az utolsó pillanatban sikerült elhelyezkednie; hogy a pénzintézeti pályafutása derékba tört), és 4 havi átlagkeresetnek megfelelő kárátalány megfizetésére kötelezte az alperest.

A felperest terhelő eljárási részilleték összegét az általa keresetlevélen lerótt illeték összegével csökkentette, míg az átlagkereset magasabb összegű megállapítása folytán megemelkedett pertárgyértékre vetítve felemelte az alperes által viselendő részilletéket.

Alaptalannak találta a felperes csatlakozó fellebbezését a túlmunkadíj igényt elutasító ítéleti rendelkezés vonatkozásában.

Az alperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatására, a felperes keresetének elutasítására irányult. Másodlagosan az elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezéssel az eljáró bíróságok új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte. Harmadlagosan a munkaviszony jogellenes megszüntetése jogkövetkezményeként járó átalánytérítés összegét 4 havi átlagkereset összegéről 2 havira kérte leszállítani.

Jogszabálysértésként az Mt. 89. § (1) - (3) bekezdése rendelkezéseire hivatkozott.

Álláspontja szerint az eljáró bíróságok a bizonyítékokat jogszabálysértően értékelték. A jogi főmunkatárs és a jogi asszisztens munkaköri leírásán kívül nem vették figyelembe az átszervezés bizonyítására benyújtott egyéb okiratokat, így a csatolt szervezeti ábrákat, holott az abban foglaltakat a jogi igazgató tanúvallomásában megerősítette, és igazolta, hogy a jogi főmunkatársi munkakört megszüntették, és azt azóta sem töltötték be. Az alperes felett a M.N.B., valamint az anyavállalat is felügyeletet gyakorol, ezért naprakész nyilvántartást köteles vezetni a szervezeti változásokról. Ennek megfelelően azokat az SzMSz-ben átvezették. Igazolja továbbá az átszervezést a két másik jogi munkatárs munkaszerződés-módosítása, a főmunkatársi munkaköri feladatok egy részét hozzájuk telepítették.

A jogi főmunkatársi és a jogi asszisztensi munkaköri feladatok között lényegi különbség van, amely alapvetően a „specifikus felelősségek” részben mutatkozik meg a munkaköri leírásban.

A jogi asszisztensi munkakör alapvetően adminisztratív feladatok ellátását jelenti, anyagok összegyűjtésére, egyszerű alapjogi feladatok ellátására irányul. Abból, hogy a felperes is fénymásolt, és nem látott el képviselőt, nem következik a munkakörök egyezősége. Az átszervezésnek éppen az volt az egyik indoka, hogy az adminisztrációs terhet a munkatársakról levegyék. A jogi asszisztens munkájának jelentős részét éppen e feladatok teszik ki. Az alkalmazást megelőzően is eltérőek voltak az elvárások: a felperes munkaviszonya létesítésekor jogi egyetemi végzettséggel, jogi szakvizsgával, jogi közigazgatási szakoklevéllel rendelkezett,

valamint 7 és fél éve jogi területen dolgozott. Ezzel szemben a jogi asszisztensként felvett munkavállaló frissen végzett jogász szakvizsga és jogi jellegű tapasztalat nélkül. A két szakmai, tapasztalatbeli különbség miatt sem lehetséges, hogy a jogi asszisztens és a jogi főmunkatárs ugyanazokat a feladatokat el tudja látni.

A jogi főmunkatársi feladatok az alperesnél nem szűntek meg, hanem azokat a jogi főosztály és a jogi munkatársak között szétosztották. Hivatkozása szerint azok a körülmények, amelyekre tekintettel a másodfokú bíróság az átalánykártérítés összegét felemelte, nem nyertek bizonyítást. A létbizonytalanság nem lehetett súlyos, hiszen a felperes álláskeresői járadékra be sem jelentkezett, a munkaviszonya megszűnését követően rögtön visszakerült a korábbi munkakörébe. Értelmezhetetlen az az állítás, miszerint „0-ra csökkent az esélye, hogy valaha pénzügyi területen helyezkedjen el”.

A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban történő fenntartását kérte.

Hivatkozott arra, hogy a helyére felvett munkavállaló munkaköre a munkaszerződése szerint nem jogi asszisztens, hanem jogi előadó volt. A munkaköri leírásából következően nem csupán az adminisztrációs feladatok ellátására alkalmas asszisztensként foglalkoztatják.

Az eljáró bíróságok nemcsak a munkaköri leírásokat, hanem valamennyi peradatot értékelték. Mérlegelésük megfelelt a jogszabályi előírásoknak.

A csatolt ábrák nem a valós helyzetet tükrözték, mert azon jogi asszisztens pozíció van feltüntetve a jogi előadó helyett. A meghallgatott tanúk nem elfogulatlanok, nyilatkozatuk az alperes előadásának minősül.

A két jogi munkatárs munkaszerződésének módosítása csak a munkabérre vonatkozóan szolgáltat információt.

A munkaköri leírások „specifikus felelősségek” fejezete is jelentős mértékű átfedést mutat. Arra az alperes nem ajánlott fel bizonyítást, hogy a jogi előadó feladatai alapvetően adminisztratív tevékenységre korlátozódnak. Az elvárások különbözősége szintén bizonyítatlan.

Az átalánykártérítés mértékének megállapítása során a mérlegelés jogszerű volt, az részben köztudomású, részben peradatokon nyugvó, részben a tanúk vallomása által igazolt körülményekre alapított.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Pp. 272. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelemben nemcsak azt kell előadni, hogy a fél a jogerős határozat megváltoztatását milyen okból kívánja, hanem meg kell jelölni a jogszabályhely megjelölésével az ennek alapjául szolgáló jogszabálysértést is.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében - tartalmában - a

bizonyítékok mérlegelésének jogszerűtlenségét vitatta, de jogszabálysértésként e körben a Pp. 206. § (1) bekezdésére nem hivatkozott, csak az Mt. 89. § (1) - (3) bekezdését jelölte meg.

A Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem keretei között, az abban megjelölt jogszabálysértésre figyelemmel vizsgálhatja [Pp. 275. § (2) bekezdés]. Ezért a jogerős ítéletben megállapított tényállást nem érinthette, csak arról foglалhatott állást az elsődleges és a másodlagos kérelem vonatkozásában, hogy a levont jogkövetkeztetés megfelelt-e az Mt. 89. § (1) - (3) bekezdésében foglaltaknak.

Az alperes a harmadlagos kérelme vonatkozásában érvelésében jogszabálysértést nem jelölt meg, tartalmilag a másodfokú bíróság mérlegelését sérelmezte a káráltalány összecszerűsége vonatkozásában a Pp. 206. § (1) bekezdésre történő hivatkozás nélkül. Nem hivatkozott arra sem, hogy a döntés az Mt. 100. § (4) bekezdésébe ütközne. Jogszabálysértés megjelölése hiányában e kérelme érdemi elbírálásra alkalmatlan volt.

Az alperes alaptalanul állította a felülvizsgálati kérelmében az Mt. 89. § (1) - (3) bekezdésének a megsértését.

A másodfokú bíróság a perbeli bizonyítékok alapján megállapított tényállásból jogszerű következtetést vont le arról, miszerint az alperes az Mt. 89. § (2) bekezdésében foglalt bizonyítási teher ellenére kétséget kizáróan nem bizonyította a felmondásban foglalt ok (átszervezés, felperes munkakörének megszűnése) valóságát és okszerűségét. A bírói gyakorlatnak megfelelően következtetett arra, hogy a felperes jogi főmunkatársi munkaköre és a jogi asszisztens-jogi előadó munkakör között olyan mértékű az átfedés, hogy azok egymásnak megfelelnek (MD.II.127.). A két munkakör feladatai között nincs lényegi, tartalmi különbség, a munkaköri követelmények is egyeznek. A munkakörök nagymértékű hasonlóságának megállapítása nem pusztán a munkaköri feladatok megfogalmazásbeli hasonlóságán, hanem a munkaköri feladatok tartalmi megegyezőségén is alapul, amelyet alátámaszt az is, hogy a felperes munkaköri leírásában nem szereplő, de az általa ténylegesen ellátott tevékenységek a jogi asszisztens - jogi előadó feladatai között szerepelnek (közjegyzői, gondnoki ügyek, ingatlan bérleti szerződések intézése). Az, hogy a jogi asszisztens -jogi előadó munkavállaló felperessel ellentétben perképviselőt is ellát, nem jelent munkakör megszűnést eredményező átszervezést, csak a feladatkörök kisebb mértékű szűkítését (BH.2001.38.).

Helytálló a bíróságok által levont következtetés, miszerint a munkakörök összevetésekor az ellátandó feladatoknak van jelentősége, nem pedig annak, hogy azokat milyen tapasztalattal, milyen bérezéssel látják el.

A fentiek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján a felülvizsgálattal érintett körben hatályában fenntartotta, míg a nem támadott rendelkezéseket (a túlmunkadíj iránti igény elutasítása, valamint az átlagkereset összegének megállapítása) nem érintette.

A 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés alapján kötelezte az alperest a felülvizsgálati eljárási illeték-különbözet megfizetésére figyelemmel arra, hogy az alperes a felülvizsgálati kérelmén bélyegben előzetesen lerótt 615.200 forint illetéket azzal, hogy az illetékalap a Pp. 24. § (2) bekezdés b) pontja szerinti egy évi átlagkereset, vagyis $523.900 \times 12 = 6.286.800$ forint, a felülvizsgálati eljárási illeték összege az Itv. 50. § (1) bekezdés alapján 10 %, azaz 628.680 forint.

A felperest megillető felülvizsgálati eljárási költség viseléséről szóló rendelkezést a Kúria a Pp. 78. § (2) bekezdés alapján mellőzte.

Budapest, 2015. január 7.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Tallián Blanka s.k. bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

Nné

tisztviselő